

poëtaster, *-tri*, 'poetet, poeta mediocre, insignificant' (no 'mal poeta'). *Poetessa* [Busa-N.], «la *poetessa* Maria de Bell-floc», p. ex., es digué de nou en la Renaix., per més que CROs, Belv. i Lab. (1840) ho donessin com a antiquat preferint la forma llatinitzant *poëtissa* 5 (*AdagesR*, 1736, 108): és clar que cal atènyer-se a allò.

Poètic [BMetge]: «Volria saber --- si les coses que m'as dites d'infern són així, a la letra, com has dit, car oït he moltes coses que semblen més *poètiques* que existents en fet», «dir que en infern sien Cerberos, Minos --- e molts altres que has nomenats, cosa *poètica* és, e no és hom tengut creure que així sia, car los *poetes* han parlat ab integuments e figures ---», *Somni III* (NCL., 98.10ss); «transformacions e *poètiques* ficcions», *Curial* (NCL. III, 13.10). La documentació més antiga és la del *Boeci* de Genebreda, fi S. XIV: «Philosophia --- per ço car havia --- pietat de Boeci --- ne gità ço que li donava rahó de tristor, ço és les arts *poètiques* --- qui dix de les dites arts torbant Boeci: ¿qui ha laxades acostar aquestes putanyones escèniques? ---» (p. 21). *Poètica* f. [«l'art de la poesia», Belv.]. *Poetical*. *Poetitzar* [1736, «poetiza: verbo», *AdagesR*, p. 108]; *poetització*. *Poetria* ant. = angl. *poetry* (però ll. *poëtria* volia dir 'poetessa').

Poesia [mj. S. xv] «de cent novelles / e facecés, / philosophies / del gran Plató, / Tuli, Cató, / Dant, / poesies / e tragedies: / tots altercaven», JRoig (*Spill*, 2869). «La *poesia* és facultat antiquíssima ---», JnEsteve (*LiEleg.*, k-3-b), pres del ll. *poësis* id., i aquest, del gr. *ποίησις* 'creació', 'poesia'. *Poema* [Lacav.]; es pronuncia amb è oberta en cat. central (Fàbra, *Gram.* 1912, p. 16) i així ho he sentit dir quasi constantment a Bna. etc.; quant a *poeta* no recordo haver-ho sentit mai altrament que amb è oberta, i són falses les pronúncies amb é que atribueix al cat. or. *AlcM*, per bé que siguin les de Mallorca [*DFgra.*] i P. Val.: ben explicables en aquest, bastant xocants a les Illes. *Poemàtic*. *Poemet*.

+POIADA, mot mallorquí que manca a tots els diccs., llacona inexcusable d'*AlcM*. El *DFgra.* recull com a dita proverbial mall. «Quan sa baldufa balla pegar-lí *poyada*» (p. 609a). No trobant res d'això en *AlcM* quedem perplexos. Però a l'ordre alfabètic el *DFgra.* ultra «*poyada*: còpia de poys» porta: «en baldufa: cachada» i també el *Damen*. «el golpe que se da en la cabeza de otro trompo». Els antecedents lexicals catalans induïrien a unificar aquest mot amb el col·lectiu del nom d'insecte *poll* (PEDUCULUM), i això és l'únic que porta, en el fons, *AlcM*, o matisos òbviamt afins i basats en el derivat de *poll* (article *pollar*, §§ 3, 5). Però no es concep (i és quasi absurd) el pas semàntic des d'això a la ferida o violenta punyida de la baldufa de ferro. Pensaríem sí en el ll. PODIARE 'apuntalar', 'fer pujar', ll. PODIUM 'puntal' (*DECH* APOYAR), però la fonètica catalana s'hi oposa: possible en castellà, però hipotètic (cf. *DECH* IV, 629a19-20), i un castellanisme és inconcebible en un terme com aquest (ni en cat. occ. o val., pitjor a Mallorca). Quasi ens veiem acorralats a suposar un mossarabisme 60

mallorquí; cf. el mossàr. *puiaita/putaia* que documento com a terme genèric en l'interior val. i a Andal. i Mancha (a *DECH* IV, 629b1-9).

Poïna, V. *pols* *Poit*, V. *post*

POIXEVOL, ant. amb les seves variants *poixeule*, *puixoule*, *proxòvol* etc., significà primerament 'exigent' com a adjectiu, i després substantivat 'prec, instància', 'clam, demanda, exigència': del llatí vulgar *POSCIBILIS 'cosa que es pot demanar', 'persona demanadora', derivat de PŌSCĒRE 'demanar, exigir'.

De la funció adjectiva només se'n coneix un cas, en RLlull: «Per so car los juglars són los pus enujosos hòmens, e-ls pus *proxòvols*, e-ls pus mentiders, e-ls pus reprenedors, que neguns hòmens qui sien en tot lo món», *Contempl.*, cap. 118. Com a substantiu apareix ja un parell de vegades en les *Homilies*: «Auðid avetz del ceg que N. Séiner alumenà, per sa vertud, e per lo *poxeule* que-l ceg li fazié de mercé a clamar ---», 4r5; l'altra forma del mateix text, que pot, entre altres coses, ser deguda a una reacció fonètica exercida pel verb *puxoular*, és *puxoule*, i la citarem junt amb el verb: «com màs nos destórban les cures d'aquest segle, e-ls desirers carnals, e-ls vans pensamentz, nós màs devem *puxular* N. Seinor, ab pregs e ab oracions, e ab dejunis, e ab almoines --- entró a N. Seinor ne prena mercé, per lo *puxoula* de les oracions e de les bones obres, així com ac mercé al ceg, qui *peuxeulà* [potser lapsus per *puxeulà*] a forza ['a despit'] d'aqueles gens qi-l manaven ca<I>lar», f° 4v6, 4v10; tenim també *poixòvol* en els Privilegis de la Vall d'Aneu de 1408 (veg. s. v. *Manol* en *Onom. Cat.*, i cf. BERTROL, ací vol. I, 775a1-8 i n. 5).

D'altra banda, per repercussió de l'altra líquida, s'introduí una *r* en una part de les formes del mot, com la que ja apareix en el passatge citat de Llull, d'on *pruixòvol*, *preixivolar*, i formes semblants, a les quals pogué ajudar també la influència del sinònim *pressar* o *apressar*; és evident, però, que aquesta variant és secundària, car és tan fàcil d'explicar per una alteració com seria impossible de donar compte de l'altra, sense *r*, si no fos l'originària; d'altra banda, l'altra és més antiga i és només aquesta la que es troba en llengua d'oc antiga i moderna.

Com a formes en *pr-* trobem, a part de la citada: «après que, per gran *pruixòvol* nostre, e per requestes estretes e punyents que Nòs vos ne havíem fetes, de paraula e de escrits, fos concordats en fer lo do ---», discurs de la reina Elionor a les Cortes de 1365 (*Parlaments en Cortz*, NCL. XIX, p. 29); «l'endemà matí --- Nòs fom aparellats --- ab aquell arreament qui's pertany a rey pendre coronació; e venc-nos lo Archabisbe --- e ns pregà que ell nos posàs la corona al cap davant tot lo poble --- e quant l'Archabisbe véu que Nòs no-u volíem atorgar --- ab gran *pruxúvol* va-ns pregar, que aldemenys nos plagués consentir que-ns adobàs la corona, com seríem davant el altar de Sant Salvador, davant tot lo poble», *Cròn.* del Cerimoniós (Bof., p. 81). Hi ha una variant *prexèvol*, on s'accentua